

va načela od 12. februara 1918 i da je time bilo samoodredjenje naroda proglašeno glavnim načelom čovečanstva. Prema tom načelu ne sme nijedan narod bez njegove dozvole biti vladan i upravljen i da jugoslavenski narod neće nikad pristati uz rešenje, koje ne bi ujedinilo Slovence, Hrvate i Srbe u vlastitu, suverenu državu. Samo time zajemčena je tom narodu samouprava. Dalje jedna interpelacija dr. Korošca i Staneka na ratnog ministra i zajedničkog ministra financija, tiuća se nameravanog dizanja taoca i internovanja u Bosni i Hercegovini; dalje jedna interpelacija Fona i dr. Korošca na ministra vanjskih posala i ratnog ministra, koja se tiče premeštenja — ratnog područja u jugoslavenske zemlje; jedna interpelacija Klofača i drugova, tiuća se stanovišta češko-slovačkog naroda k primirju i mirovnim pregovorima; jedna interpelacija dr. Klofača i drugova, neka se prepreči svaki posebni korak ugarske vlade nasuprot pripadnosti slovačkog naroda k češkoslovačkoj državi; interpelacija talijanskog zastupnika Concija, koja se tiče ukinuća iznimnih odredaba napram talijanskom narodu. Poljski su delegati predali izjavu, u kojoj vele, da svi poljski zastupnici u državnom saboru priznaju izjavu, podanu 2. oktobra u državnom saboru, kao jedini politički temelj za poljski narod u monarhiji i da se od trenutka smatraju kao pripadnici i građani nezavisne poljske države. C. i k. se vlada pozivlje, da poduzme sve potrebite korake, koji će dovesti do provedenja Wilsonovih načela i da učini sve, da poljski narod na mirovnom kongresu dodje do svog prava. Privremeni proračun, predložen od zajedničkog ministra financija, predaje se finančnom odelku. — Naredna će se sednica sazvat i pismenim putem.

Ko će zastupati Austriju na mirovnim pregovorima? Na to pitanje odgovara „Arbeiter Zeitung“: „Nemački je narod u Austriji priznao pravo samoodredjenja drugim narodima, no on to pravo zahteva i za sebe. Moramo priznati drugim narodima pravo, da pošalju na mirovnu konferenciju svoje zastupnike, no moramo to pravo zahtevati i za sebe. Ni mi ne možemo ostaviti zastupanje svojih interesa grofu Burianu, Berchtoldu, Tiszi ili Conradu pl. Hötzendorfu. Slobodno izabrani zastupnici nemačkog naroda u Austriji moraju se složiti u narodnu skupštinu i iz svoje sredine izabrati narodnu egzekutivu te si izvojskiti pravo, da zastupaju na mirovnim pregovorima nemački narod u Austriji. Imenovana tri grofa donela su rat; mir će sklopiti zastupnici naroda.

Karolyi i Lammasch. „Pesti Naplo“ donosi razgovor s grofom Karolyijem, u kom je Karolyi proglasio, da je u Beču imao odulji razgovor s dvorskim savetnikom profesorom Lammaschem, kojega bi rado video na mestu izvanjskog ministra. Na pitanje hoće li preuzeti zadaću ugarskog mirovnog delegata, odgovorio je grof Karolyi: „Zaista! Uveren sam, da u tom položaju mogu iskazati narodu veće službe nego li na svakom drugom mestu“.

Wekerle ostaje na kormilu. Kako doznaje „Magyar Tudositó“ s upućenog mesta, nije Njegovo Veličanstvo prihvatilo ostavku ugarskoga kabineta. Njegovo je Veličanstvo pozvalo u Beču boravećeg ministra predsednika Wekerlea k sebi te mu je saopćilo, da ne prihvata ostavku ugarske vlade i da uživa potpunoma njegovo poverenje.

Wekerle govori. Budimpešta, 16. (D. u.) U današnjoj sednici zastupničke je kuće uzeo ugarski ministar-predsednik dr. Wekerle reč te izjavio, da usled političkog položaja, ne može da predloži kući demokratske reforme. Mora se ograničiti na akciju za mir i na uređenje odnošaja Ugarske prema novoj Austriji. Pošto se Austrija federalizira, može između jedne i druge državne pole postojati odsada unapred samo personalna unija. Na tom temelju organizovaće Ugarska vanjskopoličke, gospodarske i vojničke poslove. Da se očuva Ugarskoj integritet ne valja stupiti u progovaranja s narodnostima, ali treba uzeti u obzir njihove želje te prema tome udesiti zakonske osnove. (1) Iz drugog se stanovišta mora prosudjivati naš odnošaj k Hrvatskoj, kojoj ćemo ispuniti po mogućnosti želje u željenom okviru (1) po samostalnom razvoju. (Hrvatska zavisi dakle o mađarskoj milosti! O. u.) Ministar-predsednik primećuje, da prelaz k samostalnosti neće uslediti tako brzo. Valja pristupiti k poslu. Ministar predsednik ističe kao glavnu zadaću, da treba sačuvati one sigurne temelje, koji će kod mirovnih pregovaranja opravdavati ugarsko državno jedinstvo te urediti odnošaje s Njegovim

Veličanstvom i s novom Austrijom. Posle Wekerlea govorili su različiti govornici te je došlo do burnih prizora. (Isprazni govori Wekerlea i ostalih mađarskih zastupnika od sporedne su za nas važnosti. Ugarski parlament po svom sustavu nema prava, da opstoji u 20. veku a s demokracijom nema posla. Sve napinjanje i naprezanje nema vrednosti. Ugarske će se prilike urediti pravedno, na temelju prava samoodredjenja a da se neće pitati ni Wekerlea, ni Tiszu ni ostale mađarske žonglere. O. u.)

Prave samoodredjenja za Nemce u Ugarskoj. Nemački zastupnici, koji su članovi skupine Teuflove i Pantzove, prihvatili su zaključak, u kojem se proglašuje potreba provedenja prava samoodredjenja za Nemce u Ugarskoj. U zaključku se veli, da je iz priznanja prava samoodredjenja naroda u ovoj državi uloženo u ruke Nemaca svetostepanske krune, da slobodno odluče o svom pripojenju k nemačkoj Austriji. Nadalje se zahteva saziv svih nemačkih državnih zastupnika u narodnu skupštinu sa sedištem u Beču, i ustrojenje narodne vlade Nemaca u sporazumku s tom skupštinom.

Princ Maks ostaje državni kancelar. Princ Maks, sadašnji nemački kancelar, poslao je u svoje doba — god. 1917 — poznatom nemačkom političaru princu Hohenlohe u Svicarsku pismo, u kojem se izrekao protiv političke sabsorske većine te istaknuo, da je i njegova namjera, da se vojnički položaj što više politički iskoristi. U tom je pismu zauzimao dakle baš protivno stanovište od svog današnjega. Ovo je pismo dospelo u antantne ruke, te bilo pripočeno ovih dana. Socijalni demokrti tražili su radi toga odstup nemačkoga kancelara, jer su ga smatrali kompromitovanim. Sada javlja Wolffov ured, da su socijalni demokrti izjavili da obzirom na opći politički položaj nemaju ništa protiv ličnosti novoga kancelara.

Krštenje i očišćavanje Nemačke. Berlin 15. (D. u.) Wolffov ured javlja: Savezno veće odobrilo je danas zakonsku osnovu o promeni članka 9. državnog ustava. Odlomak 2 članka ima se promeniti tako: za navestjenje ratu u imenu države potrebno je odobrenje saveznog veća i državnog sabora, osim, ako je usledila navala na savezno područje ili na njegovu obalu. Odlomak 3 naknadjuje se sledećom odredbom: Mirovni ugovori, oni ugovori s tudjim državama, koji se odnose na predmete izdavanja državnih zakona, trebaju odobrenje saveznog veća i državnog sabora. Time je osigurano potpuno sudejlovanje narodnog zastupstva pri odlukama o ratu i o miru.

Prekano dolaze takodjer Mađari k pameti. „Národná Politika“ piše: Grof Tisza pogoreo je u Jugoslavena. A Wekerle ne zna ni saveta pred potopom, koji se valja na mađarski imperijalizam. Ne zna ništa glupjeg proti nama nego to, da se Slovaci u nekojim stolicama izjavljuju proti prisajedinjenju k češkoj državi! Zašto ne bi mađarsko gospodstvo sateralo nekakav „slovački“ protest. Ta izdaje vlada i dnevniki „slovački“, cene „Slovačke Novine“ u Pešti, kojima Slovaci vele „Slovinovine“. Ove i ostale vladine novine u slovačkom jeziku veličaju — razume se — Magyarország i mađarski „viteški“ narod. No zašto je mađarska vlada potlačila „Slov. Denník“, koji je branio češkoslovačko jedinstvo! Zašto je uapsila dr. Srobára, koji je govorio na istorijskoj skupštini slovačkog puka u Lipovskom Sv. Mikulašu, gde je prihvaćen manifest za češkoslovačko jedinstvo u duhu samoodredjenja naroda? Zašto ga je internovala nakon njegovog povratka sa praških svečanosti Narodnog divadla i uvela istragu protiv ostalih sudionika s pesnikom Hvezdoslavom? Uzaludna su obećanja i nasilja mađarska. Približava se trenutak, kad će tomu svemu biti odzvonjeno!

Promena na turskoj vladi. Iz Carigrada se javlja 14. o. m.: Ministarstvo Talaat Bey odstupilo je. Novo je ministarstvo preuzelo poslove. Veliki vezir i istodobno ratni ministar jest Izet-paša, ministar unutrašnjih posala Fehi Bey (bivši turski poslanik u Sofiji), mornarički ministar Renf Bey, zapovednik turske ratne ladje „Hamidije“ za balkanskog rata, ministar financija Džavid Bey. Ministar izvanjskih posala nije još imenovan. Poslove izvanjskog ministarstva vodiće za sada Navi Bey, bivši turski poklisar u Rimu.

Strah pred boljševičkim pokretom. „Pester Lloyd“ javlja iz Berlina, da bi Nemačka bila sklona uz stanovite uvete isprazniti zapadnu frontu. Sto se tiče istočne fronte upozorava se, da sveopći evropski

interesi čine potrebnim, da bi fronta ostala neposrednuta i nadalje, jer bi se njenim ispraznjenjem omogućilo raširenje boljševičkog pokreta po celoj Evropi.

Neuspeli atentat na grofa Tiszu. Prekidajući dok je automobil grofa Tisze čekao pred parlamentom, približavao se automobilu neki dečak revolverom u ruci. Medjutim je momku izbio šof iz ruke revolver, pre nego li je mogao ispaliti dečak je bio na to uapšen.

Domaće vesti.

Istarskom učitelstvu. Sa strane „Odbora za promicanje učiteljskih interesa“ u Pazinu javlja se svim učiteljskim licima, da je isti na svojim odborskim sednicama dne 6. i 13. oktobra o. g. zaključio sledeće: 1. Predložiti mesnom školskom veću a) povećanje paušala i to za 1-razrednice na 300 K (bez drva), za 2-razrednice na 450 K, a za hrv. pučku školu u Pazinu (koja ima 9 razreda) na 750 K; b) povećanje paušala za vođu i to na 20 K mesečno za svako učiteljsko lice bez obzira na to ima li to lice upravu u rukama ili ne; c) povišanje stanarine za 100%, a ne samo za 25%. Napokon 2. Zatražiti od „općinske aprovizacije“ (u Pazinu): a) dvostruki obrok hrane, b) plaćanje iste uz sniženu, barem polovičnu cenu. — Daje se to na znanje svemu učitelstvu Istre, da se svaki pojedini čim pre obrati na svoje mesne vlasti sa jednakin predlozima.

Za odelo i rublje za manje imućne. Općinski ured saopćuje, da se kot tvrtke Steiner uz iskaznicu A (manji imućni), koja se ima podignuti u sobi br. 15 u općinskom uredu, prodaje sledećeroba: 60 komada pletenih prsluka za muške po K 17.80, 6 komada pletenih prsluka za ženske po K 19.40, 140 muških odela gotovih po K 69.20, 73.—, 60 muških odela za zgotoviti po K 7.200 para muških gaća po K 23.50, 35 ženskih sukni po K 39.50 i 47.10, 400 para ženskih čarapa po K 3.90, 50 para muških čarapa po K 4.50, 20 komada ponjava iz flanela po K 10.—, 80 komada ponjava vunenih po K 32.—, 80 para cipela sa drvenim podplatima po K 7, 120 m kotunine po K 4.05. — C. kr. tvrdjavni poverenik: Hohenbruck, v. r.

Dobrovoljni doprinosi.

Milodarci za našu orodnju školu. Preko uprave našeg lista darovano K 50.—, sakupljenih na venčanom piru dražesne gospodjice Marice Učeta sa gosp. Ivanom Cvitanovićem u Vintjanu. Mladencima bilo u stotinu dobrih časa. Eyala kličeni svatovima!

Za našu siročad. Položeno je preko uprave našeg lista K 15.—, sakupljenih na sabirnom arku 3241. Daljnje doprinose i imena darovatelja, obelodaniti ćemo naknadno.

U fond „Hrvatskog Lista“ položeno je sledeće: Jadranska banka u Trstu K 200.—. Gosp. Ivan Grakolić, žumar iz Medulina K 10.—. Gosp. N. Mešar K 20.—. U počast uspomene blagopokojnog Frana Žica, po K 5.—: gg. Alojše Klosterhuber, Marko Baričevac. — Gosp. Stuparić K 20.— mesto nadgrobnog venca pok. Otnu Sternich d. Valcrociata. Vrednim darovateljima budi srdačna hvala.

Mali oglasnik

Redarstveni odio prima u službu kao kancelarijskog vježenika šesnaestogodišnjeg mladčca, koji pozna zemaljske jezike. Po listi se na Tegethoffovom trgu br. 3 II. soba br. 1

Veći vrt sa vočkama i lozom uzela bi u najam jedna časnička mena. Ponude na upravu lista.

Kupuje u svakoj količini zdravi i čisti **drop od grozdja.** G. Curet, Trst, Via Sette Fontane 1.

Setite se naše Družbe!

Prodaje se kaput za gospodje za K 80.— kod vrataru u ul. Urs de Margina broj 41 od 3-6 posle podne.

Prodaje se štednjak, krevet i noćni ormar u ulici Medolino 42.

Prodaje se 300 raznih staklenica u ulici Lazarić 5, od 2-4 popodne

Prodaje se dobra krava mliječarica i dva osla u ulici Sofije Hohenberg broj 33.

Rabljeno pekucstvo kupuje i prodaje tvrtka Filip Barbačić Silaneka ulica.

CENA Natu: U za čitavu god. za polugodište tromesečno K 1 sečno K 4.—, u daji 16 fl. poje OGLASI prima upravi lista trg Tisak Jos. Kr

Jedina v

Beč, 17. Njegovo c. i. k. je najmilosnije Mojim Otkako s neurnorno, kak te im pokazao plemena, nesm razviti plodon duhovno i gos nje svetskoga stovanje. Junaš bede i nevolje domovinu. Te rati častan mir moću Božjom.

Bez oklev domovine na uzdanijim tem moraju stoga b ispunjenju. Od bodno suradljiv koja si prišivoj rovnoj ponudi. roda postane svako pleme tv državnu zajedni Austrije sa nez time biti prejud hiva po želji sv preuredjenje, k tegreret zemlja nacionalnoj po ali ona će delo terese te im dar životna potreba potrebno ujedni zadaće, što će ovo preuredjen ostaju postojeći terese, neprome nalog, da bezod

Pozivljem djenje nova drž sudeluju kod v veća biti sastavl u carevinskom v rese naroda med vladom.

Neka dakle naroda, koji ju kao savez slobod čega neka lebd i mija, koju gradim

Beč, 16. o Husarek v. r. Istodobno vojsku i mornari

U smislu ž se narodne držav državu. Time će postojale u zajed buduće otvoren t brobit svak nar U tom znar vojsku i mornari nost i sloga svlju nerazrešivo spofer danje, da će od v vernosti i sloge ne hoćemo učuvati. strije skupocena uhar. Tako Bog p Schönbu

Pod debelim n te pod uvodnim čl ljubljanski „Slovene prihvatile Wilsonov kiusiju, već kao pr govore. U tim je t redjenje, po kojem tako vladati, kako po tim Wilsonovim drška priznaje, kaz noviti vlastitu vladu Cesku. Baš u istom legaciji izjavu, da se obnovljene i nezav austrijsku vladu, ne

ZIVNOSTENSKA BANKA
PODRUZNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlast. ta palača.
Dionička glavnica: K 120,000.000.— **Pričuve: K 41,500.000.—**
Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačne poslove najkulantnije.
Brzojavi: Živnostenska - Trst. — CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1869. — Telefoni br.: 2157, 1078, 1089.
PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budjepevoj, Friedek-Milek, Karlehad, Krái. Hradeo, Iglava, Klatovy, Kolín, Kraków, Lwów, Melnik, Mor.-Ostrava, Ofomuo, Pardubioe, Plsek, Plzenj, Prostějov, Raichenberg i Tábor.